

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz absolwentom jednolitych studiów magisterskich, warunków wydawania i wzorów dyplomów, w tym suplementu do dyplomów, wzorów świadectw ukończenia studiów doktoranckich, studiów podyplomowych i kursów doszkalających, wykonuje upoważnienie zawarte w art. 167 ust.3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz.1365 z późn. zm.).

Z dniem wejścia w życie tego rozporządzenia utraci moc dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzorów dyplomów wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 192, poz. 1881 i Nr 194, poz. 2003), które zgodnie z art. 275 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, zachowało moc, do czasu wydania niniejszego rozporządzenia.

W rozporządzeniu uwzględniono tytuły zawodowe nadawane dotychczas absolwentom szkół wyższych, a także wprowadzono nowe tytuły zawodowe, uwzględniając głosy w dyskusji oraz wnioski i postulaty środowisk naukowych i zawodowych tj. magistra farmacji, magistra inżyniera architekta krajobrazu oraz inżyniera architekta krajobrazu. Na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przedłożony w toku uzgodnień międzyresortowych – dodano dwa nowe tytuły zawodowe: inżyniera pożarnictwa oraz magistra inżyniera pożarnictwa, który będą otrzymywali absolwenci kierunku *inżynieria bezpieczeństwa*, prowadzonego przez Szkołę Główną Służby Pożarniczej, będący strażakami Państwowej Straży Pożarnej.

W rozporządzeniu określono listę kierunków artystycznych, których absolwenci otrzymają tytuł zawodowy „magister sztuki”, zastępując wykazem dotąd obowiązujące określenie ogólne „kierunki artystyczne”. Przyczyni się to do usunięcia wątpliwości dotyczących podstaw merytorycznych do nadawania tytułu zawodowego *magister sztuki* na

kierunkach prowadzonych równolegle przez uczelnie nadzorowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz innych ministrów. Tym samym – nie będzie już, zgłaszanych przez Państwową Komisję Akredytacyjną, wątpliwości co do możliwości nadawania tytułu zawodowego inżyniera na kierunku „architektura wnętrz”. Kierunek ten z pewnością należy do grupy kierunków artystycznych, co potwierdza stanowisko Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w tej kwestii.

W rozporządzeniu, z uwagi na fakt, iż ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym wprowadziła nowe definicje studiów: pierwszego stopnia i drugiego stopnia, określono także nowe wzory dyplomów ukończenia: studiów pierwszego stopnia oraz studiów drugiego stopnia, które zastąpią wzory dyplomów „ukończenia wyższych studiów zawodowych” oraz „uzupełniających studiów magisterskich”. Określono także wzór dyplomu ukończenia „jednolitych studiów magisterskich”, zachowując w znacznym stopniu dotychczas obowiązując wzór. Dodatkowo – zgodnie z wymaganiami ustawy, wprowadzono do wzoru dyplomów określenie „formy” odbytych studiów, co zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 12 i 13 oznacza określenie, czy absolwent legitymujący się dyplomem ukończył studia stacjonarne, czy niestacjonarne.

W rozporządzeniu określono także wzory dyplomów ukończenia studiów prowadzonych wspólnie, zarówno przez różne uczelnie – polskie i zagraniczne, jak też uczelnie i instytucje naukowe, co zapewni możliwość wydania dyplomu tym absolwentom, którzy będą odbywać studia prowadzone wspólnie przez różne uczelnie, na podstawie porozumień zwartych między tymi podmiotami.

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym, jako odrębny dokument, określono wzór suplementu do dyplomów ukończenia studiów. W obecnie obowiązujących przepisach suplement stanowił część B dyplomu ukończenia studiów wyższych, co umożliwiło jego wprowadzenie, jednakże powodowało wiele problemów i niejasności dotyczących pojęcia „dyplom”, który składał się z dwóch części. Obecna regulacja, wynikająca z wykonania upoważnienia ustawy, usuwa aktualnie powstające niejasności. Wzór suplementu oparty jest na modelu opracowanym przez Komisję Europejską, Radę Europy oraz UNESCO/CEPES. Wiele uczelni krajów Unii wydaje swoim absolwentom suplement do dyplomu, zbliżony do proponowanego wzoru. Suplement do dyplomu, który od 1 września 2005 r. tj. od dnia wejścia w życie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, wydają wszystkie uczelnie (do 1 września 2005 r. suplement wydawany był przez uczelnie działające na podstawie

nieobowiązującej już ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym – Dz. U. Nr 65, poz.365 z późn. zm.), zastąpił z powodzeniem wydawane przez uczelnie wypisy z indeksu, dostarcza pełnych informacji o odbytych studiach, niezbędnych zarówno do celów dalszego kształcenia, jak i dla potencjalnego pracodawcy. Posługiwanie się przez absolwentów polskich szkół wyższych suplementem do dyplomu zapewnia praktyczne stosowanie idei integracji i mobilności, gdyż pozwala na prezentację dokonań zarówno samego absolwenta, jego osiągnięć i kwalifikacji, uczelni, jak też polskiego systemu oświaty i szkolnictwa wyższego.

Równocześnie w rozporządzeniu określono wzory świadectw wydawanych absolwentom: studiów doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających, które prowadzą szkoły wyższe.

W rozporządzeniu określono także, iż warunkiem wydania dyplomu ukończenia studiów wyższych, wydania świadectwa ukończenia studiów doktoranckich, studiów podyplomowych i kursów dokształcających jest zrealizowanie przewidzianego w planach studiów i programach nauczania zakresu kształcenia. Taka regulacja, zgodnie z dyspozycją delegacji ustawowej, jednoznacznie formułuje warunki wydania wszystkich dokumentów.

Rozporządzenie wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym, że do dnia 30 czerwca 2009 r. przewidziano, z uwagi na termin realizacji zamówień oraz czas trwania procedur zamówień publicznych oraz w celu umożliwienia uczelniom wykorzystania zakupionych już formularzy dokumentów, możliwość wydawania dyplomów według wzorów obowiązujących na podstawie dotychczasowych przepisów.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej, na podstawie opinii Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje akt prawny

Rozporządzenie, jako akt wykonawczy do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym adresowane jest do administracji uczelni, jednostek prowadzących studia doktoranckie, studia podyplomowe i kursy, studentów i absolwentów szkół wyższych, doktorantów oraz pracodawców.

Wprowadzenie rozporządzenia uporządkuje przepisy dotyczące tytułów zawodowych i wzorów dyplomów ukończenia studiów, wprowadzi nowe tytuły zawodowe, a także uczyni bardziej precyzyjnymi przepisy stosowane dotąd. Określi niezbędne wzory świadectw wydawanych na zakończenie studiów doktoranckich, studiów podyplomowych i kursów dokształcających.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został skierowany do szerokich konsultacji społecznych: do opinii Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych, Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, Krajowej Rady Nauki ZNP.

Projekt przekazany został także do przedstawicieli środowiska akademickiego, tj. do opinii Parlamentowi Studentów RP, Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego, Krajowej Reprezentacji Doktorantów, Państwowej Komisji Akredytacyjnej, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, a także Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich.

Do projektu rozporządzenia uwagi zgłosili ministrowie, przedstawiciele społeczności akademickiej reprezentowani przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego i KRASP, a także społeczności studentów – poprzez Parlament Studentów RP i doktorantów – poprzez Krajową Radę Doktorantów.

W rozporządzeniu uwzględniono wszystkie uwagi merytoryczne i redakcyjne Rządowego Centrum Legislacji oraz – co do swej istoty niesprzeczne z uwagami RCL, oraz wytycznymi do rozporządzenia określonymi w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym uwagi Ministrów nadzorujących szkoły wyższe, a także uwagi zgłaszane przez inne

podmioty.

Uwzględniono także uwagi o charakterze ogólnym, które wpłynęły na poprawienie klarowności i precyzji przepisów rozporządzenia.

W § 13 przewidziano możliwość nadawania tytułów zawodowych absolwentom kontynuującym kształcenie rozpoczęte przed 1 października 2007 r., których nazwa jest zgodna z dotychczasowymi przepisami.

Wprowadzono także – zgodnie z uwagami środowiska akademickiego reprezentującego uczelnie techniczne oraz Rady Głównej, przepis dotyczący możliwości nadawania tytułu zawodowego *magister inżynier*, tylko w odniesieniu do absolwentów studiów pierwszego stopnia, którzy uzyskali tytuł zawodowy *inżyniera*.

Nie było możliwe wprowadzenie uwagi Rady Głównej dotyczącej nadawania tytułu zawodowego „*licencjat sztuki*”, z uwagi na brak propozycji w tym względzie ze strony ministra właściwego do spraw kultury, który nadzoruje uczelnie artystyczne.

Nie uwzględniono także uwag natury technicznej, zgłoszonych przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, dotyczących formatu dyplomu ukończenia studiów wyższych, natomiast wykorzystano i wprowadzono propozycje do opisu i treści dyplomu oraz innych dokumentów. Należy podkreślić, iż **format dyplomu (A-6)** został wprowadzony ponad 40 lat temu i uzyskał powszechną akceptację, nikt nie zgłosił propozycji powrotu do wzoru z lat 60. Format ten, co wszyscy podkreślają, w odróżnieniu od formatu dużego tj. **A-4** jest niezwykle wygodny (*pocketbook*) i dotąd nie budził wątpliwości.

Nie było także możliwe uwzględnienie uwagi dotyczącej wymieniania w tekście wszystkich 118 kierunków studiów. Nie wystarczy bowiem wymienić wszystkich kierunków, które znajdują się na obowiązującej liście kierunków studiów – należy także uwzględnić kierunki tzw. unikatowe, czy też makrokierunki. Należy dodać, iż nie sposób przewidzieć, jakie kierunki unikatowe oraz makrokierunki zostaną utworzone przez uczelnie. Proponowane rozwiązanie, przyjęte już w 2004 r., nie budziło zastrzeżeń i stanowi rozwiązanie kompromisowe, prostsze niż niekompletny spis kierunków studiów. W rozporządzeniu wskazano jedynie, wypełniając uwagę RCL, pełną listę kierunków artystycznych.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie

stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz.1414), a także udostępniony na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W trybie ww. ustawy nie zgłoszono uwag do projektu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego; za wydanie dyplomu ukończenia studiów oraz pozostałych wymienionych w rozporządzeniu świadectw, zgodnie z odrębnymi przepisami, uczelnie pobierają opłaty odpowiadające poziomowi poniesionych przez uczelnię kosztów ich wykonania.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie przepisów rozporządzenia może mieć pozytywny wpływ na rynek pracy z uwagi na możliwość podjęcia studiów i podnoszenia kwalifikacji przez osoby, które z różnych względów nie mogły podjąć kształcenia w tradycyjnych formach oraz przez osoby przebywające poza granicami kraju.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia, poprzez nowe i jednoznaczne regulacje, stanowić będzie pomoc zarówno dla absolwentów – daje pełniejsze możliwości prezentacji własnych dokonań, jak też dla pracodawców umożliwiając analizę i ocenę tych dokonań. Oznacza to pozytywny wpływ na zakres informacji przekazywanych na rynek pracy, co może wpłynąć na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny:

Rozporządzenie może mieć korzystny wpływ, m.in. poprzez możliwość wykorzystania danych z suplementu do dyplomu, na sytuację i rozwój regionalny kraju, ze względu na możliwą konkurencyjność na rynku pracy, może mieć także wpływ na konkurencyjność między uczelniami oraz zwiększy atrakcyjność polskich uczelni.